

2022. június 2. - **Adva volt egykor a soknemzetiségű történelmi Magyarország a maga ezeréves történelmével.**

Ha Romániában erre valamilyen (akár ünnepi) formában emlékezni merészelünk, akkor megesik, hogy magyarokat sértő provokációkkal szembesülünk. Példa volt erre, ami Novák Katalin köztársasági elnökünk gyulafehérvári, illetve torockói látogatása alkalmával történt. Az előbbi helyszínen, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem szobrának avatásakor egy baloldali román szenátor közölte Novák Katalinnal, hogy Transsylvania román föld volt és az is marad. Ezután az 1848–49-es magyar szabadságharc alatt főként védtelen erdélyi magyarokat gyilkoló román felkelőket vezető Avram Iancu képét helyezte a Bethlen-szobor elé azzal, hogy ennek a román „nemzeti hősnak” kellene szobrot állítani. Megjegyzem, hogy Iancu-szobrok eddig is voltak Romániában, többek között Kolozsváron, és az ugyancsak hírhedt lázadó parasztvezérek, Horea, Closca és Crisan tiszteletére emelt emlékművekkel is találkozhatunk. Persze minden társadalom megválaszthatja a nemzeti hőseit? a magam részéről örömmel maradok a mieinknél.

Legutóbb arról értesültünk, hogy a torockói Székelykő csúcsán álló, piros-fehér-zöldre festett jelzőkövet átfestették a román trikolor színeire. Az erről készült fényképet George Simion, a szélsőséges Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) pártelnöke tette közzé a Facebook-oldalán, válaszul arra, hogy Novák Katalin kirándulni merészelt ehhez a kőhöz. Tudjuk, a román nacionalistákat kiveri a víz, ha magyar színeket vagy történelmi szimbólumokat látnak, mert eszükbe jut, hogy Erdélyt és tartozékait Trianonban úgy kapták ajándékba, hogy arról az ott élő magyarokat elfelejtették megkérdezni. Románia az elmúlt száz évben mindent elkövetett az etnikai arányok megváltoztatásáért, az ott élő magyarok életének megnehezítéséért, és következetesen elzárkózik az autonómia, a közösségi jogok megadásától. Ám egyeseknek még ez sem elég.

Amikor azt halljuk, hogy Erdély, illetve Transsylvania román föld volt, óhatatlanul eszünkbe jut az 1972-ben elhunyt Deér József történész, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, aki 1943-ban megjelent, A románság eredetének kérdése a középkori magyar történetírásban című tanulmányában írta:

„Anonymus és a későbbi magyar történetírók felfogása az oláh eredetkérdésben teljesen egységes: római-román kapcsolatokról s a románok latinságáról mit sem tudnak. Az oláh nyelv latin jellegének felismerésére s az oláh-római kapcsolatok ezen alapuló feltételezésére – melyeken a XVIII. század óta a dákoromán elmélet felépült – Magyarországon csak jóval később, a XV. század humanista irodalmában került sor. [...] Anonymusnak a régi Gestához [Gesta Ungarorum – a szerk.] való viszonyát vizsgálva [...] ahhoz az általánosabb érdekű felismeréshez jutunk, hogy a XI. század végén Erdélynek román lakossága még egyáltalán nem volt...”

Írta: Adminisztrátor

2022. június 02. csütörtök - Módosítás: 2022. június 02. csütörtök

Bár a románság eredetéről többféle elmélet született, a történészek és a nyelvészek körében uralkodóvá vált az a nézet, hogy a románság a Balkán déli területein, az albánok szomszédságában alakult ki, és alapszókincsüket eleinte albán, illetve erőteljes szláv hatások érték. A Nyugatrómai Birodalom összeomlása után, a VII. századtól kezdve megindult a térség elszlávosodása, s ezzel az ott élők egy részének északkeleti irányú elvándorlása. A mai Románia területére csak a XII. század eleje körül érkezhettek, vagyis korábbi ottlétük, pláne a dákoktól való leszármazásuk nem igazolható. Bár a kutatók nem mindenben értenek egyet, előbb elfogadhatjuk a nagy tudású Deér József megállapításait, mint egyes szomszédjaink történelemhamisító nézeteit, amelyekkel – a trianoni békediktátum óta ? valamiféle igazolását szeretnék adni a történelmi Magyarországgal szembeni területtrábló magatartásuknak. Ugyanakkor látnunk kell, hogy van a román értelmiségnek józanabb, tisztességesebb része is. Az ő hangjukat azonban elnyomják azok a felelőtlen hangoskodók, akik a fellépéseiktől politikai hasznot remélnek.

I. Tóth Zoltán Kossuth-díjas történész, akadémikus, az ELTE Történettudományi Karának dékánja, az 1956-os forradalom mártírja 1944-ben adta közre Az erdélyi román nacionalizmus kialakulása című tanulmányát. Ebben szerepel: „Sok jel mutat arra, hogy a jó szándék és a becsületes ítékezés nem hiányzik a valóban kitűnően képzett és jó képességű román történetírókból, csupán a közvélemény bénító és lesújtó reakciója akadályozza meg őket a valóság feltárásában és elismerésében.”

Ez a megállapítás ma is igaz. Amikor köztársasági elnökünk fejet hajt az erdélyi magyar emlékek és jelképek előtt, akkor ezzel történelmünk és határon túli magyarjaink előtt is tiszteleg. Az ehhez hasonló gesztusokat illik tiszteletben tartani, miként azt mi is tesszük a velünk élő román, szlovák, német, szerb és más nemzetiségek hasonló rendezvényeivel kapcsolatban. Bánó Attila A szerző író, újságíró